

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

6 Οκτωβρίου 2011

**Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Σεπτέμβριος 2011**

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο συγκυρίας: **3 Νοεμβρίου 2011**

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011

α) Ε.Ε – Ευρωζώνη: Αξιοσημείωτη πτώση του κλίματος σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος τον Σεπτέμβριο υποχωρεί εκ νέου, για τέταρτο διαδοχικό μήνα στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** και για έβδομο στην **Ευρωζώνη**, κατά 3,4 μονάδες, φθάνοντας στις 94,0 και 95,0 μονάδες αντίστοιχα. Ο σχετικός δείκτης, τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη βρίσκεται πλέον χαμηλότερα από το μακροχρόνιο μέσο όρο του. Η επιδείνωση του κλίματος προέρχεται από τις δυσμενέστερες προσδοκίες σε όλους τους τομείς, με τις σημαντικότερες απώλειες να καταγράφονται και πάλι στη Βιομηχανία και τις Υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, στη **Βιομηχανία**, παρόλο που ο σχετικός δείκτης παραμένει υψηλότερα του μακροχρόνιου μέσου όρου του σε ΕΕ και Ευρωζώνη, η περαιτέρω πτώση του κατά 3,3 και 3,2 μονάδες αντίστοιχα σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, συμβάλλει καθοριστικά στην επιδείνωση του οικονομικού κλίματος και στις δύο ζώνες. Ο δείκτης στις **Υπηρεσίες** υποχωρεί κατά 2,8 μονάδες στην Ευρωζώνη και κατά 3,7 μονάδες στην ΕΕ, διαφορά η οποία αντανακλά τη πολύ μικρή αύξηση στις Υπηρεσίες του Ην. Βασιλείου. Στο **Λιανικό Εμπόριο**, ο σχετικός δείκτης μειώνεται περισσότερο στην ΕΕ (-2,4) σε σχέση με την Ευρωζώνη (-1,1), ενώ στις **Κατασκευές** η υποχώρηση βαραίνει ελαφρώς περισσότερο την Ευρωζώνη (-2,6) από την ΕΕ (-2,1). Τέλος, η **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη** περιορίστηκε κατά 2,3 μονάδες στην ΕΕ και ελαφρώς περισσότερο στην Ευρωζώνη (-2,6), κυρίως εξαιτίας της ανασφάλειας για τη μελλοντική γενική οικονομική κατάσταση και την ανεργία. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις -5,7 και -5,9 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι θετικές *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* περιορίζονται σημαντικά και στις δύο ζώνες, ενώ οι αρνητικοί δείκτες στις *εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών* διευρύνονται περαιτέρω, τόσο στην ΕΕ όσο και την Ευρωζώνη. Τέλος, οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* φανερώνουν τη διόγκωσή τους και στις δύο ζώνες.
- Στις **Υπηρεσίες**, ο σχετικός δείκτης λαμβάνει αρνητικό πρόσημο στην ΕΕ για πρώτη φορά φέτος και διαμορφώνεται στις -4 μονάδες, ενώ στην Ευρωζώνη μηδενίζεται. Οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* περιορίζονται στην ΕΕ και την Ευρωζώνη κατά 3 περίπου μονάδες, ενώ ανάλογη είναι και η υποχώρηση στις *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση*. Τέλος, οι *προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* χάνουν 3 μονάδες στην ΕΕ και πάνω από 5 μονάδες στην Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -13,3 και -9,8 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα* επιδεινώνονται σημαντικά και στις δύο ζώνες, ενώ οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* περιορίζονται ελαφρά σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα στην ΕΕ και ενισχύονται οριακά στην Ευρωζώνη. Τέλος, ο αρνητικός δείκτης των

προβλέψεων για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες διευρύνεται κατά 2,5 περίπου μονάδες στην ΕΕ και αυξάνεται οριακά στην Ευρωζώνη.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2010=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010				
ΕΕ-27	66,9 Μαρ-09	113,8 Ιουν-07	99,3	108,29	111,15	93,45	79,64	101,63				
Ευρωζώνη	69,6 Μαρ-09	113,0 Ιαν-01	98,5	107,11	109,39	93,70	80,68	100,84				
Ελλάδα	67,2 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	96,7	104,15	108,05	95,63	76,26	75,08				
2010												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	96,3	97,9	99,8	101,1	100,0	100,2	102,1	103,2	103,6	104,1	105,3	106,4
Ευρωζώνη	95,4	95,8	98,0	100,1	98,3	99,1	101,2	102,2	103,5	104,4	105,7	107,0
Ελλάδα	81,7	78,5	76,3	75,8	70,2	71,8	73,9	75,1	74,3	74,9	74,8	73,7
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	105,9	107,3	107,4	105,1	105,4	104,6	102,3	97,4	94,0			
Ευρωζώνη	106,8	108,0	107,3	106,1	105,5	105,4	103,0	98,4	95,0			
Ελλάδα	76,1	79,4	78,4	74,2	74,0	70,0	70,9	73,7	70,6			

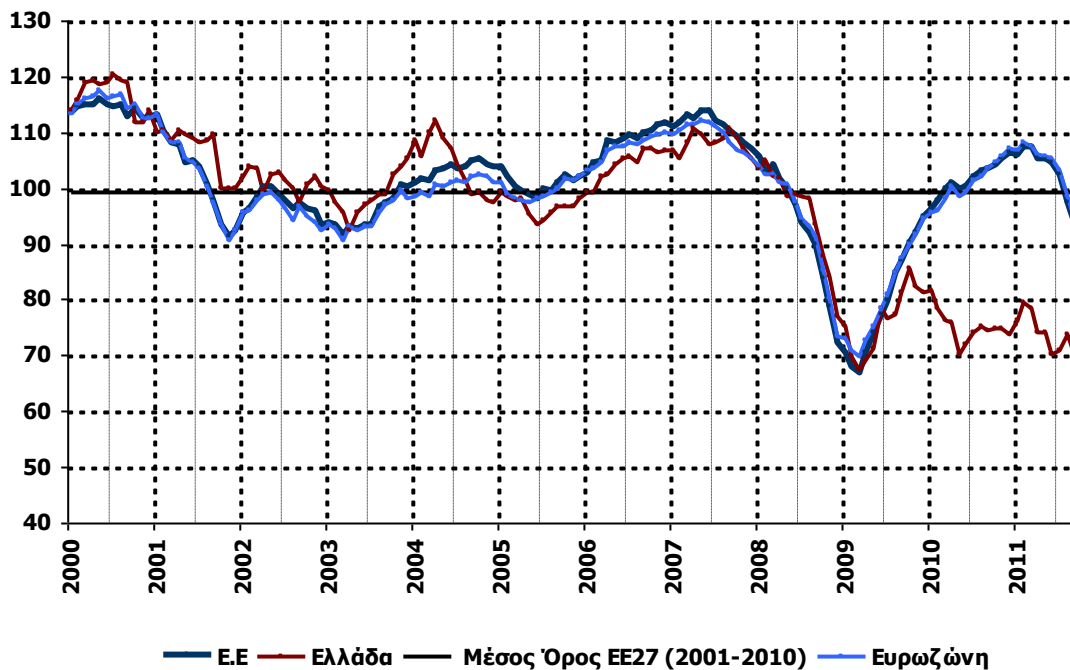
Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2010=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Στις **Κατασκευές**, οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -28,1 και -26,0 μονάδες. Από τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, οι έντονα αρνητικές *προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών* διευρύνονται οριακά στην ΕΕ και περισσότερο στην Ευρωζώνη, ενώ οι *προβλέψεις για την απασχόληση το επόμενο 12μηνο* καταγράφουν πτώση κατά 3 μονάδες σε αμφότερες ΕΕ και Ευρωζώνη.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -19,1 μονάδες σε αμφότερες ΕΕ και Ευρωζώνη. Από τους επιμέρους δείκτες, οι αρνητικές *προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους* διευρύνονται ελαφρά και στις δύο ζώνες, ενώ εκείνες για *την οικονομική κατάσταση της χώρας* χάνουν 3 και 4 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Μικρότερες είναι οι απώλειες και στις δύο ζώνες ως προς την *πρόθεση των καταναλωτών για αποταμίευση*, ενώ τέλος ενισχύονται οι φόβοι για *την εξέλιξη της ανεργίας*, με τις σχετικές προβλέψεις να επιδεινώνονται σημαντικά, τόσο στην ΕΕ όσο και την Ευρωζώνη.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** – ο οποίος όμως δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος – υποχωρεί περαιτέρω, περισσότερο στην ΕΕ, και διαμορφώνεται πλέον σε αρνητικά επίπεδα, τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη, στις -0,3 και -3,3 μονάδες αντίστοιχα. Από τα

επιμέρους στοιχεία, έντονη επιδείνωση καταγράφεται στις *εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων*, κατά 5 και 3 περίπου μονάδες αντίστοιχα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη, ενώ απώλειες κατά 4 και 2 μονάδες σημειώνονται αντίστοιχα και στις *εκτιμήσεις για την τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης*. Τέλος, οι *προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο* περιορίζονται ελαφρά στην ΕΕ και οριακά στην Ευρωζώνη, παραμένοντας όμως σε θετικά επίπεδα και στις δύο περιφέρειες.

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-27 και Ελλάδα
(1990-2010=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, το οικονομικό κλίμα επιδεινώνεται. Από τις μεγαλύτερες εξ' αυτών, η σημαντικότερη πτώση στο σχετικό δείκτη καταγράφεται και πάλι στην Ιταλία (-5,1), αλλά και την Γαλλία (-3,5), το Ην. Βασίλειο (-3,4), την Γερμανία (-2,1), την Ισπανία (-1,8), την Ολλανδία (-1,7) και την Πολωνία (+1,1). Πλέον, μόνο στην Γερμανία ο σχετικός δείκτης τον Σεπτέμβριο παραμένει πάνω από τον αντίστοιχο μακροχρόνιο μέσο όρο του.

β) Ελλάδα: Σε χαμηλά επίπεδα το οικονομικό κλίμα

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα τον Σεπτέμβριο κινείται στα επίπεδα των αρχών του καλοκαιριού, στις 70,6 μονάδες, σε ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα ιστορικά. **Οι επιχειρηματικές προσδοκίες παραμένουν δυσμενείς σε όλους τους τομείς, ενώ και η καταναλωτική εμπιστοσύνη αντανακλά την έντονη απαισιοδοξία για την τρέχουσα, αλλά και τη μελλοντική οικονομική συγκυρία. Η συζήτηση για την πτώχευση - συντεταγμένη ή ανεξέλεγκτη - της χώρας, την εξασφάλιση ή όχι της 6^{ης} δόσης του δανείου, αλλά και οι επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις που κυριάρχησαν το μήνα που πέρασε, δεν επέτρεψαν ουσιαστική βελτίωση στις εκτιμήσεις των πολιτών. Άλλωστε, παρά την πλούσια σχετική ρητορική, στο τομέα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και των αποκρατικοποιήσεων οι εξελίξεις εξακολουθούν να είναι φτωχές. Έτσι οι Έλληνες καταναλωτές παραμένουν εξαιρετικά δύσπιστοι και ανασφαλείς για την εξέλιξη της οικονομίας, των οικονομικών του νοικοκυριού τους και την ανεργία.** Στους επιμέρους τομείς, το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται στις Υπηρεσίες και τις Κατασκευές, στο Λιανικό Εμπόριο παραμένει σχεδόν στα ίδια επίπεδα και στη Βιομηχανία καταγράφει οριακή υποχώρηση. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται ανοδικά, μετά το νέο ιστορικό χαμηλό ρεκόρ του Ιουλίου, παραμένοντας όμως σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, διευρύνονται οι αρνητικές *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής*, ενώ οι *εκτιμήσεις για παραγγελίες προς προμηθευτές* παραμένουν αμετάβλητες, με τις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* να βελτιώνονται ελαφρά.
- στις **Υπηρεσίες**, οι *εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο εργασιών* βελτιώνονται σημαντικά, ενώ άνοδος καταγράφεται και στις *εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης*. Παρόλα αυτά, τις θετικές αυτές μεταβολές αντισταθμίζουν εν μέρει οι μειούμενες *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης*.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι αρνητικές *εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις* διευρύνονται, τα *αποθέματα* παρουσιάζουν οριακή αποκλιμάκωση, ενώ οι πολύ δυσμενείς *προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο* παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες.
- στις **Κατασκευές**, οι εξαιρετικά χαμηλές *εκτιμήσεις για το επίπεδο προγράμματος εργασιών* των επιχειρήσεων εμμένουν, ενώ στις *προβλέψεις για την απασχόληση* καταγράφεται σημαντική θετική μεταβολή.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι εξαιρετικά υποτονικές εκτιμήσεις για την *οικονομική κατάσταση της χώρας* βελτιώνονται οριακά, ενώ σημαντική είναι η άνοδος που καταγράφεται στην *πρόθεση για αποταμίευση*, με τις ιδιαίτερα δυσμενείς *προβλέψεις για την ανεργία* να περιορίζονται ελαφρά. Παρόλα αυτά, οι ήδη ιστορικά χαμηλές *προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση* σημειώνουν επιδείνωση, με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν σε νέο ιστορικά χαμηλό επίπεδο.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: *Επιδείνωση στις επιχειρηματικές προσδοκίες*

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** τον Σεπτέμβριο κινείται ελαφρώς χαμηλότερα σε σχέση με τον Ιούλιο στις 76,2 μονάδες (από 77,5 μονάδες), υστερώντας και έναντι της αντίστοιχης περυσινής επίδοσης (78,4 μονάδες). **Σε σύγκριση με τους άλλους τομείς της οικονομίας, η δραστηριότητα στη Βιομηχανία έχει εν γένει σταθεροποιηθεί, ενώ η δυναμική ανάκαμψη του διεθνούς εμπορίου και η τόνωση των εξαγωγών αποτέλεσαν το βασικό κινητήριο μοχλό της δραστηριότητας του τομέα. Παρόλα αυτά, οι προβλέψεις για την εξαγωγική δραστηριότητα τον Σεπτέμβριο εμφανίζονται σχετικά εξασθενημένες.** Από τα βασικά στοιχεία λειτουργίας των επιχειρήσεων που συναποτελούν το συνολικό δείκτη, οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής* χάνουν 6 μονάδες και παραμένουν σε αρνητικά επίπεδα, ενώ οι *δυσμενείς εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης* καταγράφουν οριακή θετική μεταβολή. Τέλος, οι *εκτιμήσεις για το επίπεδο των αποθεμάτων* παραμένουν στα ίδια επίπεδα. Αναλυτικότερα:

α) Σε σχέση με το **επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης**, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται οριακά υψηλότερα τον Σεπτέμβριο έναντι του Ιουλίου, στις -41 μονάδες, με το 46% των επιχειρήσεων του τομέα (από 49%) να δηλώνουν εκ νέου μειωμένες για την εποχή παραγγελίες και μόλις το 5% των επιχειρήσεων να δηλώνει το αντίθετο.

β) Αλλά και οι **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, επιδεινώνονται τον Σεπτέμβριο, χάνοντας 6 μονάδες, με το δείκτη να διαμορφώνεται στις -9 μονάδες. Τρεις στις δέκα επιχειρήσεις (από 23%) αναμένουν ότι η παραγωγή θα μειωθεί το επόμενο τρίμηνο και το 22% προβλέπει το αντίθετο (από 20%).

γ) Ως προς τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο παραμένει σταθερά σε υψηλό επίπεδο, στις +17 μονάδες, με το ένα τέταρτο των επιχειρήσεων του τομέα να δηλώνει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 9% να αναφέρει το αντίθετο.

δ) Τον Σεπτέμβριο, οι **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** επιδεινώνονται, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται χαμηλότερα κατά 4 μονάδες σε σχέση με τον Ιούλιο, στις -26 μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του τομέα, μόλις το 11% (από 13%) κρίνει ως υψηλά για την εποχή τα επίπεδα των παραγγελιών του και το 36% τα κρίνει αντίθετα ως χαμηλά.

ε) Αρκετά ενισχυμένες είναι οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο**, με το σχετικό δείκτη να κερδίζει 8 μονάδες και να διαμορφώνεται στις +17. Το ένα τρίτο των επιχειρήσεων του τομέα αναφέρει αυξημένες εξαγωγές σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και το 16% δηλώνει το αντίθετο. Παρά την άνοδο των εκτιμώμενων εξαγωγών, οι

προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες βαίνουν δυσμενέστερες από τις αντίστοιχες του Ιουλίου, με το σχετικό ισοζύγιο ωστόσο να διατηρείται θετικό στις +2 μονάδες (από +10).

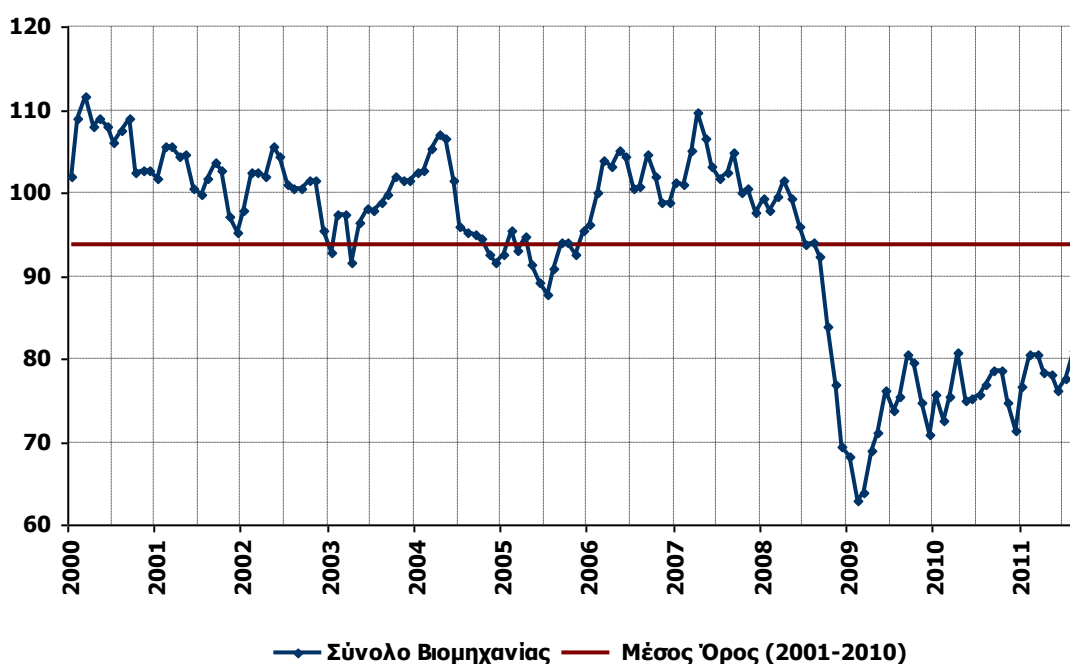
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Βιομηχανία (1996-2006=100)			Μέσος όρος								
	Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010			
	62,8 <i>Φεβ-09</i>	109,5 <i>Απρ-07</i>	93,7	101,5	102,8	91,9	72,1	75,8			
2010											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
75,8	72,6	75,3	80,6	74,9	75,3	75,8	76,9	78,4	78,5	74,6	71,3
2011											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
76,6	80,6	80,5	78,3	78,1	76,2	77,5	81,0	76,2			

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

στ) Στα ίδια, αρνητικά όμως επίπεδα παραμένουν από τον Ιούνιο και μετά οι **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες**, με το σχετικό δείκτη να βρίσκεται στις -3 μονάδες. Απογοητευμένες δηλώνουν οι επιχειρήσεις και από **τις τρέχουσες πωλήσεις τους**, αφού ο δείκτης τους διαμορφώνεται στις -6 μονάδες. Τρεις στις δέκα επιχειρήσεις (από 23%) εκτιμούν πτώση των πωλήσεών τους το προηγούμενο τρίμηνο και ένα 23% άνοδο (από 26%).

ζ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται σχεδόν στα ίδια, πολύ χαμηλά επίπεδα, στους 3,6 (από 3,5 μήνες), ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** κινείται οριακά χαμηλότερα, στο 67% (από 67,4%), καταγράφοντας ιστορικά χαμηλή επίδοση.

η) Έντονη είναι η επιδείνωση στις **προβλέψεις για την απασχόληση**, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται κατά 12 μονάδες χαμηλότερα, στις -28, και το ένα τρίτο των επιχειρήσεων του τομέα να προβλέπει και νέα μείωση της απασχόλησης το επόμενο τρίμηνο.

θ) Ως προς τις **προβλέψεις για τις τιμές των προϊόντων**, αυτές υποδηλώνουν ήπια άνοδο τιμών, μιας και ο δείκτης διαμορφώνεται στις +4 μονάδες (από -7). Από τις επιχειρήσεις του τομέα, υπερδιπλασιάζεται στο 16% το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναμένει αύξηση τιμών το επόμενο διάστημα, με το 12% (από 14%) να προβλέπει πτώση.

ι) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται, οι εκτιμήσεις βελτιώνονται ελαφρά σε σχέση με τη μέτρηση Ιουνίου ως προς την αγορά της ΕΕ, ενώ επιδεινώνονται σημαντικά σε σύγκριση με την εγχώρια αγορά και οριακά ως προς τις αγορές στον υπόλοιπο κόσμο.

Από τους επιμέρους κλάδους, στα Καταναλωτικά και τα Κεφαλαιουχικά αγαθά σημειώνεται επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών τον Σεπτέμβριο, η οποία αντισταθμίζεται εν πολλοίς από την άνοδο των προσδοκιών στα Ενδιάμεσα αγαθά. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά Αγαθά** κινείται πτωτικά τον Σεπτέμβριο μετά τη μικρή άνοδο του Ιουλίου και διαμορφώνεται στις 81,1 μονάδες (από 86,3 μονάδες), υψηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής επίδοσής του (75,3 μονάδες). Οι προβλέψεις για την παραγωγή τους επόμενους μήνες επιστρέφουν μετά από επτά μήνες σε αρνητικό πρόσημο (στις -3 από +8 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ ως προς τα αποθέματα, οι σχετικές εκτιμήσεις υποδηλώνουν έντονη διόγκωση τον Σεπτέμβριο (στις +18 από +8 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Αντίθετα, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τα επίπεδα των παραγγελιών και της εγχώριας ζήτησης αμβλύνονται (στις -27 από -31 μονάδες), χωρίς όμως να αντισταθμίζουν την υποχώρηση των άλλων δύο δεικτών. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, έντονη άνοδο καταγράφουν οι εξαγωγικές εκτιμήσεις και προβλέψεις των επιχειρήσεων του κλάδου, ενώ αντίθετα αισθητή είναι η πτώση στις προβλέψεις για την απασχόληση: το 23% των επιχειρήσεων (από 2%) αναμένει μείωση των θέσεων εργασίας και μόλις το 1% (από 10%) προβλέπει άνοδο. Σε σχέση με τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο αυξάνεται τον Σεπτέμβριο (στις +6 μονάδες από -7). Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων καταγράφεται βελτίωση σε σχέση με τον Ιούνιο στις εκτιμήσεις για την ευρωπαϊκή αγορά και επιδείνωση σε σχέση με την εγχώρια αγορά.

Μετά την άνοδο του Ιουλίου από το ιστορικό χαμηλό του Ιουνίου, τον Σεπτέμβριο, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά** υποχωρεί κατά 10 μονάδες και διαμορφώνεται σε νέα ιστορικά χαμηλά επίπεδα, στις 43,9 μονάδες. Οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες καταγράφουν αρνητικό ρεκόρ (στις -60 μονάδες από -31 το σχετικό ισοζύγιο), ενώ τα ήδη διογκωμένα για την εποχή αποθέματα παραμένουν στα ίδια επίπεδα (στις +27 μονάδες ο δείκτης). Ως προς τις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση, το συντριπτικό 86% των επιχειρήσεων (από 80%) αναφέρει ότι αυτές βρίσκονται σε χαμηλά για την εποχή επίπεδα. Κατακόρυφη μείωση παρουσιάζουν και οι

προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (-61 μονάδες από -27 το ισοζύγιο), αλλά και οι αντίστοιχες προβλέψεις για τις εξαγωγές, με το σχετικό δείκτη να κατακρημνίζεται στις -38 μονάδες. Οι δυσμενείς προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου εμμένουν, με το 75% να αναμένει περαιτέρω μείωση των θέσεων εργασίας. Σε όρους τιμών και παρά την επιδείνωση στον κλάδο, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες περιορίζονται στο 12% των επιχειρήσεων (από 24%), με το 17% να αναμένει άνοδο τιμών. Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων, καταγράφεται σημαντική επιδείνωση στις εκτιμήσεις για την εγχώρια και τις διεθνείς αγορές και μικρή βελτίωση στο αρνητικό ισοζύγιο για την ευρωπαϊκή αγορά.

Μικρή ανάκαμψη σημειώνουν τον Σεπτέμβριο οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ενδιάμεσα Αγαθά**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 76,9 μονάδες (από 73,5 μονάδες), σε επίδοση όμως κατώτερη έναντι της αντίστοιχης περσινής (86,9 μονάδες). Στην άνοδο του δείκτη συμβάλλει η βελτίωση των εκτιμήσεων για το επίπεδο των αποθεμάτων, όπου ο σχετικός δείκτης περιορίζεται κατά 10 μονάδες και διαμορφώνεται στις +12. Τα υπόλοιπα βασικά στοιχεία δραστηριότητας παραμένουν εν πολλοίς αμετάβλητα: οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής εξασθενούν στις -8 μονάδες, όπως και οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση (στις -49 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Από τους υπόλοιπους δείκτες, οι θετικές εκτιμήσεις και προβλέψεις των εξαγωγών εξασθενούν σημαντικά τον Σεπτέμβριο, ενώ σε όρους απασχόλησης, το 27% των επιχειρήσεων προβλέπει εκ νέου μείωσή της το επόμενο τρίμηνο, με καμία επιχείρηση να μην αναμένει άνοδο. Ως προς τις τιμές, και σε αυτόν τον κλάδο καταγράφεται μικρή ενδυνάμωση των προβλέψεων ανόδου, σύμφωνα με το 16% των επιχειρήσεων (από 9%). Τέλος, σε σχέση με τον Ιούνιο, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την ανταγωνιστική τους θέση έχουν επιδεινωθεί, αλλά ήπια, τόσο στην εγχώρια, όσο και την Ευρωπαϊκή αγορά και ελαφρώς βελτιώνονται σε σχέση με τις λοιπές αγορές.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Βελτίωση των προσδοκιών σε Ιδιωτικές Κατασκευές και Δημόσια Έργα, αλλά από πολύ χαμηλή βάση

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές, μετά από ένα δίμηνο υποχώρησης, τον Σεπτέμβριο κερδίζει έδαφος και διαμορφώνεται στις 44,3 μονάδες (από 28,8 μονάδες τον Ιούλιο), υψηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής επίδοσής του (35,5 μονάδες). **Η ενίσχυση των προσδοκιών προέρχεται από την άνοδο των σχετικών δεικτών στις Κατασκευές Κατοικιών, αλλά και τις Κατασκευές Δημοσίων Έργων, και συγκεκριμένα από τη διόρθωση των εξαιρετικά δυσμενών προβλέψεων για την πορεία της απασχόλησης.** Συγκεκριμένα, οι πολύ έντονα αρνητικές *προβλέψεις για την απασχόληση* περιορίζονται ελαφρώς, με τις μισές επιχειρήσεις του τομέα (από 68%) να προβλέπουν μείωση στις θέσεις εργασίας του τομέα και ένα 15% (από 6%) να προσδοκά άνοδο το προσεχές τρίμηνο. Από την άλλη πλευρά όμως, οι *προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων* παραμένουν εξαιρετικά δυσσώμενες, αφού το 84% αναμένει μείωση στις προγραμματισμένες εργασίες του. Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων περιορίζονται

κατά 20 περίπου μονάδες (στις -35 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), με τρεις στις πέντε επιχειρήσεις να αναμένει περαιτέρω πτώση της δραστηριότητάς της το επόμενο διάστημα και το ποσοστό που προβλέπει άνοδο σχεδόν να τριπλασιάζεται στο 26%. Οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας υποχωρούν σταθερά το τελευταίο τετράμηνο και διαμορφώνονται τον Σεπτέμβριο στους 8,6 (από 11,2), σε μία από τις ιστορικά χαμηλότερες επιδόσεις τους, ενώ σε σχέση με τις προβλέψεις για τις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες διευρύνονται και υιοθετούνται πλέον από το 54% των επιχειρήσεων (από 32%). Τέλος, αναφορικά με τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στη λειτουργία τους, μόλις 5% δηλώνει ότι η λειτουργία του διεξάγεται απρόσκοπτα, με τις μισές επιχειρήσεις να αναφέρουν ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπαρκή χρηματοδότηση, το 34% τη χαμηλή ζήτηση και ένα 13% παράγοντες όπως η γενική οικονομική κατάσταση της χώρας και η ύφεση, η υψηλή φορολογία, η καθυστέρηση πληρωμών από το Κράτος, οι οφειλές από εκτελεσμένες εργασίες, οι μεγάλες εκπτώσεις, η απουσία δημοπράτησης έργων και εν γένει η έλλειψη έργων, η γραφειοκρατία, η αναστολή μεγάλων έργων κ.α.

Στους επιμέρους κλάδους σημειώνονται τα ακόλουθα:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, μετά την κατακόρυφη πτώση του Ιουλίου, τον Σεπτέμβριο διαμορφώνεται κατά 7 σχεδόν μονάδες υψηλότερα, στις 40,4 μονάδες, χωρίς όμως να φθάνει την αντίστοιχη, ήδη πολύ μειωμένη, περσινή επίδοση (47,4 μονάδες). Η ανάκαμψη εκπορεύεται κυρίως από τις Κατασκευές Κατοικιών, με το σχετικό δείκτη να κινείται ανοδικά μετά από τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα του Ιουλίου. Από τα στοιχεία που συναποτελούν το δείκτη, οι προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου κερδίζουν έδαφος και διαμορφώνονται κατά 9 μονάδες υψηλότερα (στις -32 μονάδες), ενώ οι προβλέψεις για το επίπεδο προγράμματος εργασιών παραμένουν στη συντριπτική πλειονότητά τους αρνητικές (85% από 87%). Στα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι έντονα δυσμενείς εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών εξομαλύνονται σημαντικά (στις -2 από -44 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας διευρύνονται στους 6 μήνες. Ως προς τις τιμές, οι προσδοκίες αποκλιμάκωσης υπερδιπλασιάζονται (72%), ενώ τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρει προσκόμματα στην επιχειρηματική του λειτουργία παραμένει στο 1-2%, με το 52% να αναφέρει ως βασικότερο εμπόδιο τη χαμηλή ζήτηση, το 37% την ανεπαρκή χρηματοδότηση και ένα 10% τους τρέχοντες συγκυριακούς παράγοντες.

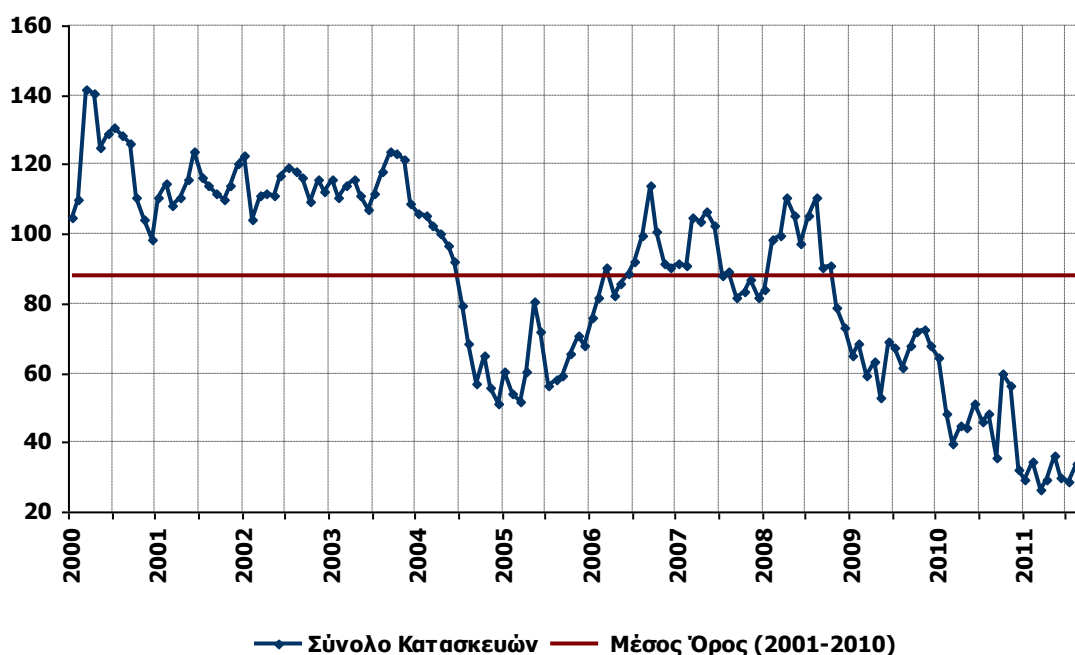
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

					Μέσος όρος						
Κατασκευές (1996-2006=100)		Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010		
		26,3 Μαρτ-11	123,8 Σεπ-03	87,9	91,1	92,5	95,3	65,5	47,4		
2010											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
64,1	48,5	39,7	44,6	44,0	51,1	46,1	48,0	35,5	59,7	56,1	32,2
2011											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
29,1	34,6	26,3	29,4	36,4	29,9	28,8	33,7	44,3			

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** σημειώνουν νέα άνοδο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στην καλύτερη μέχρι στιγμής τιμή του έτους, στις 46,6 μονάδες (από 24,7 μονάδες), υψηλότερα και έναντι της περσινής αντίστοιχης περιόδου (30,8 μονάδες). Το στοιχείο που βελτιώνεται αισθητά, παραμένοντας όμως σε δυσμενή επίπεδα, είναι οι προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου, όπου το σχετικό ισοζύγιο ανακάμπτει κατά 36 μονάδες και διαμορφώνεται στις -39, στη λιγότερο αρνητική φετινή επίδοση. Οι εξαιρετικά δυσμενείς προβλέψεις των επιχειρήσεων σχετικά με τις προγραμματισμένες εργασίες τους διατηρούνται σχεδόν αμετάβλητες (στις -76 από -80 μονάδες ο δείκτης), ενώ ως προς τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών τους, το 74% των επιχειρήσεων (από 70%) δηλώνει και πάλι μειούμενη δραστηριότητα. Ως προς τις τιμές, διπλασιάζεται στο 33% το ποσοστό εκείνων που προβλέπει άνοδο, με το 38% (από 31%) να αναμένει μείωση τιμών. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρει εμπόδια στη λειτουργία του παραμένει στο 7-8%, με τρεις στις πέντε επιχειρήσεις να δηλώνουν ότι η επιχειρηματική τους λειτουργία παρεμποδίζεται εξαιτίας της χαμηλής χρηματοδότησης, της χαμηλής ζήτησης (18%), αλλά και των λοιπών παραγόντων που συνδέονται με την οικονομική ύφεση (16%).

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Στα ίδια επίπεδα οι επιχειρηματικές προσδοκίες

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** παραμένει σχεδόν αμετάβλητος τον Σεπτέμβριο, στις 57,1 μονάδες (από 56,9 μονάδες), ελαφρώς υψηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής επίδοσης (53,4 μονάδες). **Η εικόνα των μεταβολών στα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας είναι μικτή. Οι επιχειρηματικές προσδοκίες επιδεινώνονται στα Τρόφιμα– Ποτά και τα Είδη Οικιακού Εξοπλισμού. Αντίθετα, στα Υφάσματα –**

Ένδυση – Υπόδηση, τα Οχήματα- Ανταλλακτικά και περισσότερο στα Πολυκαταστήματα, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων ανακάμπουν. Ο συνολικός δείκτης των *εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις* χάνει τις 5 μονάδες που κέρδισε τον προηγούμενο μήνα και διαμορφώνεται στα χαμηλά επίπεδα των -56 μονάδων. Αντίθετα, οι *προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές των πωλήσεων* βελτιώνονται, αν και ο σχετικός δείκτης βρίσκεται από τον Μάιο και μετά σε πολύ χαμηλά επίπεδα (στις -39 από -47 μονάδες). Ως προς τις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* το τελευταίο τρίμηνο, ο σχετικός δείκτης ενισχύεται οριακά τον Σεπτέμβριο και διαμορφώνεται στις +17 μονάδες. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι δυσμενείς προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές διατηρούνται στα ίδια επίπεδα εδώ και ένα τετράμηνο (στις -47 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα βελτιώνονται μεν αλλά παραμένουν αρνητικές (στις -17 από -25 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Τέλος, ως προς τις τιμές, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο περιορίζεται κατά το ήμισυ τον Σεπτέμβριο, στις -14 μονάδες, με το 23% (από 34%) των επιχειρήσεων να διατηρεί αποπληθωριστικές προσδοκίες.

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** τον Σεπτέμβριο υποχωρεί στις 70,4 μονάδες, μειωμένος κατά 18 μονάδες σε σχέση με τον Ιούλιο, σε επίδοση χαμηλότερη από την περσινή (77,4 μονάδες). Κατακόρυφη είναι η πτώση που σημειώνουν οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες και οι προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις, με τους σχετικούς δείκτες να κινούνται στις -20 μονάδες (από -9) και στις -27 μονάδες (από -1) αντίστοιχα. Στα αποθέματα, ο έντονα αρνητικός δείκτης γίνεται θετικός για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, στις +3 μονάδες (από -21), με το 16% των επιχειρήσεων να εκτιμά τα αποθέματά του ως υψηλά για την εποχή. Η επιδείνωση στον κλάδο συμπαρασύρει προς τα κάτω και το δείκτη των προβλέψεων των παραγγελιών προς προμηθευτές (-19 μονάδες από +4). Ωστόσο θετικά μηνύματα προκύπτουν στο τομέα της απασχόλησης, καθώς το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις +18 μονάδες. Τέλος, σε σχέση με τις τιμές, υπερδιπλασιάζεται στο 30% το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναμένουν άνοδο, με το 15% να προσδοκά πτώση.

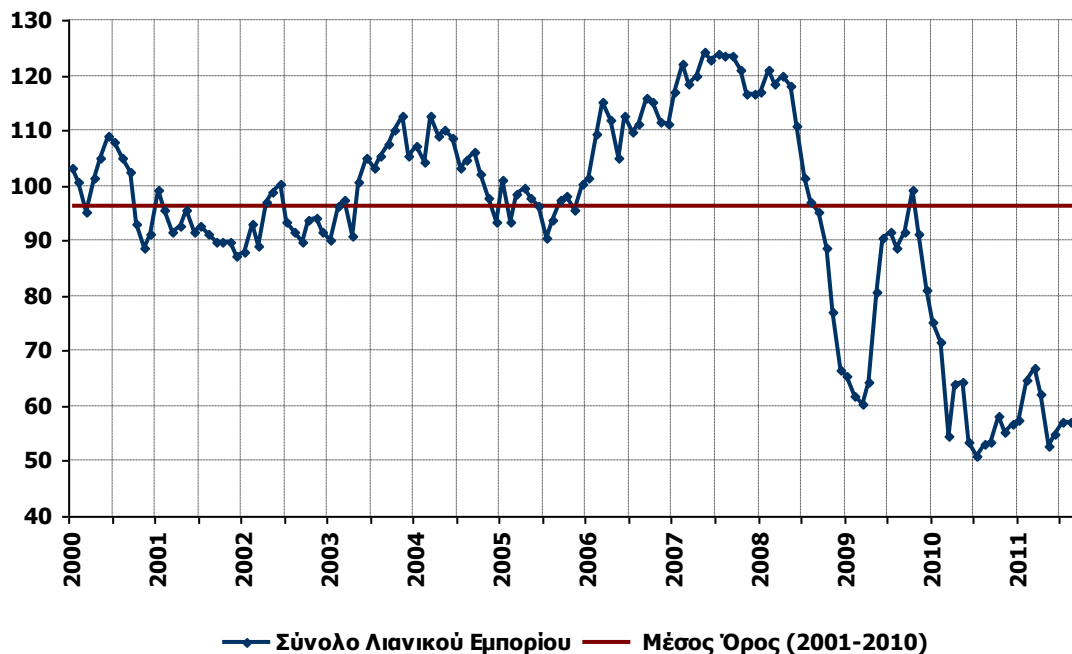
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

					Μέσος όρος							
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)					Min	Max	2001-2010	2007	2008	2009	2009	2010
					50,8	124,3	96,3	120,8	102,5	80,7	80,5	59,2
					Ιουλ-10	Μαι-07						
2010												
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
75,3	71,6	54,5	64,0	64,3	53,3	50,8	53,2	53,4	58,2	55,3	56,6	
2011												
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
57,5	64,8	66,7	62,0	52,9	55,0	56,9	57,2	57,1				

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο
(1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Μετά από ένα τρίμηνο υποχώρησης, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση** ανακάμπουν ελαφρά τον Σεπτέμβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 53 μονάδες, έξι μονάδες υψηλότερα έναντι του ιστορικού χαμηλού του Ιουλίου. Οι πολύ αρνητικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις αμβλύνονται κατά 14 μονάδες, αλλά ο σχετικός δείκτης παραμένει έντονα αρνητικός (στις -55 μονάδες), ενώ οι δυσμενείς προβλέψεις για τις πωλήσεις το επόμενο διάστημα παραμένουν αμετάβλητες (στις -62 μονάδες). Στα αποθέματα, οι σχετικές εκτιμήσεις υποδηλώνουν μικρή αποκλιμάκωση (+23 από +26 μονάδες ο δείκτης), ενώ το έντονα αρνητικό ισοζύγιο των προβλέψεων ως προς τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο σημειώνει κατακόρυφη άνοδο και διαμορφώνεται στις -17 μονάδες. Οι προβλέψεις για την απασχόληση δεν ακολουθούν αυτήν την τάση ανόδου, αφού το σχετικό ισοζύγιο καταγράφει τη χαμηλότερη επίδοση από τον Ιούλιο του προηγούμενου έτους (-64 από -54 μονάδες). Στις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες εντείνονται περαιτέρω, με το 63% (από 47%) των επιχειρήσεων να προβλέπει μείωσή τους το επόμενο διάστημα.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** υποχωρούν μετά από δύο μήνες ήπιας ανόδου, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 42,6 μονάδες (από 50,6 μονάδες), στα ίδια σχεδόν επίπεδα σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή επίδοση (40,6 μονάδες). Η δυσαρέσκεια από την τρέχουσα δραστηριότητα αποτυπώνεται στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις που κινούνται στις -70 μονάδες (από -56). Ταυτόχρονα διογκώνονται τα αποθέματα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στην υψηλότερη τιμή του έτους (+41 από +36 μονάδες). Το έντονα αρνητικό ισοζύγιο των προβλέψεων για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις διευρύνεται περαιτέρω, κατά 8 μονάδες σε σχέση με τον Ιούλιο, και διαμορφώνεται στις -47 μονάδες. Άλλωστε οι προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο

τρίμηνο είναι έντονα αρνητικές, με το 64% των επιχειρήσεων να αναμένει μείωσή τους. Τέλος, οι προβλέψεις για την απασχόληση επιδεινώνονται, με τρεις στις δέκα επιχειρήσεις να αναμένουν μείωσή της (από 20%), ενώ ως προς τις τιμές, το σχετικό ελλειμματικό ισοζύγιο διευρύνεται στις -33 μονάδες (από -14 μονάδες τον Ιούλιο).

Ήπια ανάκαμψη καταγράφεται στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, όπου ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις 65,5 μονάδες (από 61,1 μονάδες), επίδοση υψηλότερη από την ιδιαίτερα χαμηλή αντίστοιχη περσινή (39,8 μονάδες). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις επιδεινώνονται περαιτέρω, στη δυσμενέστερη επίδοση από τις αρχές του έτους (στις -63 από -49 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ αντίθετα ο δείκτης για τις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις για τις πωλήσεις του κλάδου φαίνεται να ανακάμπτει, αν και παραμένει αρνητικός. Στις εκτιμήσεις των αποθεμάτων δεν καταγράφονται μεταβολές σε σχέση με τον Ιούλιο, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται εκ νέου στις +16 μονάδες. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, το οι προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές δείχνουν και νέα υποχώρηση (στις -45 από -37 μονάδες), ενώ σε σχέση με την απασχόληση του κλάδου, καμία επιχείρηση για έκτο συνεχή μήνα δεν προσδοκά άνοδο, ενώ οι μισές επιχειρήσεις προβλέπουν πτώση. Ως προς τις τιμές τέλος, το σχετικό ισοζύγιο περιορίζεται αλλά παραμένει αρνητικό στις -19 μονάδες.

Μετά από δύο διαδοχικά ιστορικά χαμηλά, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** τον Σεπτέμβριο βελτιώνονται, με το σχετικό δείκτη να καταγράφει άνοδο 20 μονάδων και να διαμορφώνεται στις 55,2 μονάδες, επίδοση όμως χαμηλότερη από την αντίστοιχη περσινή (69 μονάδες). Τα περισσότερα στοιχεία δραστηριότητας διορθώνουν τις εξαιρετικά χαμηλές επιδόσεις του Ιουλίου: το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν μειωμένες πωλήσεις το τελευταίο τρίμηνο περιορίζεται από το συντριπτικό 93% στο 57%, ενώ ανάλογες είναι οι εξελίξεις και στις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου. Ο δείκτης των εκτιμήσεων για τα αποθέματα κινείται στις -3 μονάδες, ενώ το 78% των επιχειρήσεων αναμένει μειωμένες παραγγελίες προς προμηθευτές. Έντονη είναι η πτώση που καταγράφεται σε σχέση με την απασχόληση (-20 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ τέλος, σε σχέση με τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο παρουσιάζει υψηλή διακύμανση και διαμορφώνεται στις +24 μονάδες (από -55).

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Οριακή ανάκαμψη στις επιχειρηματικές προσδοκίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** καταγράφει οριακή άνοδο τον Σεπτέμβριο για τρίτο κατά σειρά μήνα και διαμορφώνεται στις 66,8 μονάδες (από 65,4 μονάδες), επίπεδο ίδιο με το αντίστοιχο περσινό. **Από τους επιμέρους κλάδους που εξετάζονται, μικρή άνοδος σημειώνεται στους Ενδιαμέσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς και τις Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες, ενώ στους υπόλοιπους κλάδους καταγράφεται πτώση των επιχειρηματικών προσδοκιών.** Από τους κύριους δείκτες δραστηριότητας, ανοδικά για τέταρτο διαδοχικό μήνα κινούνται οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους*, με το σχετικό δείκτη να κερδίζει 8 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -10 μονάδες. Μικρή ανάκαμψη, παρουσιάζει και

ο δείκτης των *εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση* (στις -17 από -23 μονάδες), με τρεις στις δέκα επιχειρήσεις να αναφέρουν όμως μειωμένη ζήτηση το τελευταίο τρίμηνο (από 35%). Την άνοδο στα στοιχεία αυτά αντισταθμίζει εν μέρει η επιδείνωση στις *προβλέψεις για τη ζήτηση το επόμενο τρίμηνο*, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -23 μονάδες (από -14) και το 38% των επιχειρήσεων να αναμένει υποχώρηση.

Ως προς την απασχόληση του τομέα, το σχετικό ισοζύγιο υποχωρεί και διαμορφώνεται στη δυσμενέστερη ιστορικά επίδοσή του, στις -33 μονάδες (από -20), με μόλις το 4% των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο της το επόμενο διάστημα και το 37% (από 22%) περαιτέρω μείωση των θέσεων εργασίας. Στις τιμές, ο σχετικός δείκτης υποδηλώνει σταθερή κυριαρχία των αποπληθωριστικών προσδοκιών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (στις -13 από -19 μονάδες), ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία περιορίζεται στο 28% (από 31%). Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 36% δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 20% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 14% τονίζει τους παράγοντες που συνδέονται και πάλι με τη γενική οικονομική κατάσταση και την ύφεση, τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση του επενδυτικού νόμου, την ανεπάρκεια του κράτους και τη γραφειοκρατία, την καθυστέρηση εισπράξεων του δημοσίου, την υψηλή φορολογία και τον ΦΠΑ 23% στην εστίαση, το υψηλό κόστος λειτουργίας, το ασταθές πολιτικό κλίμα, το υποβαθμισμένο κέντρο της πρωτεύουσας, τις απεργιακές κινητοποιήσεις, τη μείωση των μισθών, την έλλειψη ανάπτυξης και επενδύσεων κ.α.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών επισημαίνονται τα εξής:

Ύστερα από την άνοδο των επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια** στο πλαίσιο της θερινής τουριστικής κίνησης, τον Σεπτέμβριο ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται κατά 7 περίπου μονάδες χαμηλότερα, στις 88,2 μονάδες, σε ελαφρώς υψηλότερη επίδοση έναντι της αντίστοιχης περσινής (82,6 μονάδες). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας του κλάδου, είναι η μεγάλη πτώση στην αναμενόμενη ζήτηση του επόμενου τριμήνου που ωθεί το δείκτη προς τα κάτω, με το σχετικό ισοζύγιο να καταγράφει απώλεια 35 μονάδων και να διαμορφώνεται στις -30 μονάδες, στη χαμηλότερη επίδοση του έτους. Την πτώση αυτή, δεν καταφέρνει να υπεραντισταθμίσει η άνοδος κατά 6 και 7 μονάδες αντίστοιχα στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση και τη ζήτηση των επιχειρήσεων (στις +25 και -3 μονάδες αντίστοιχα). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, κατακόρυφη είναι η μείωση στις προβλέψεις της απασχόλησης, με το 34% των επιχειρήσεων (από 4%) να δηλώνει την ανησυχία του για απώλεια των θέσεων εργασίας του κλάδου. Στις προβλέψεις για τις τιμές, η συντριπτική πλειονότητα (85% από 92%) αναμένει σταθερότητα, με το 12% να προβλέπει μείωση, ενώ τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει εμπόδια στη λειτουργία του να περιορίζεται στο 34% (από 43%), με το 48% των επιχειρήσεων να κρίνει ως βασικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 7% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 9% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες.

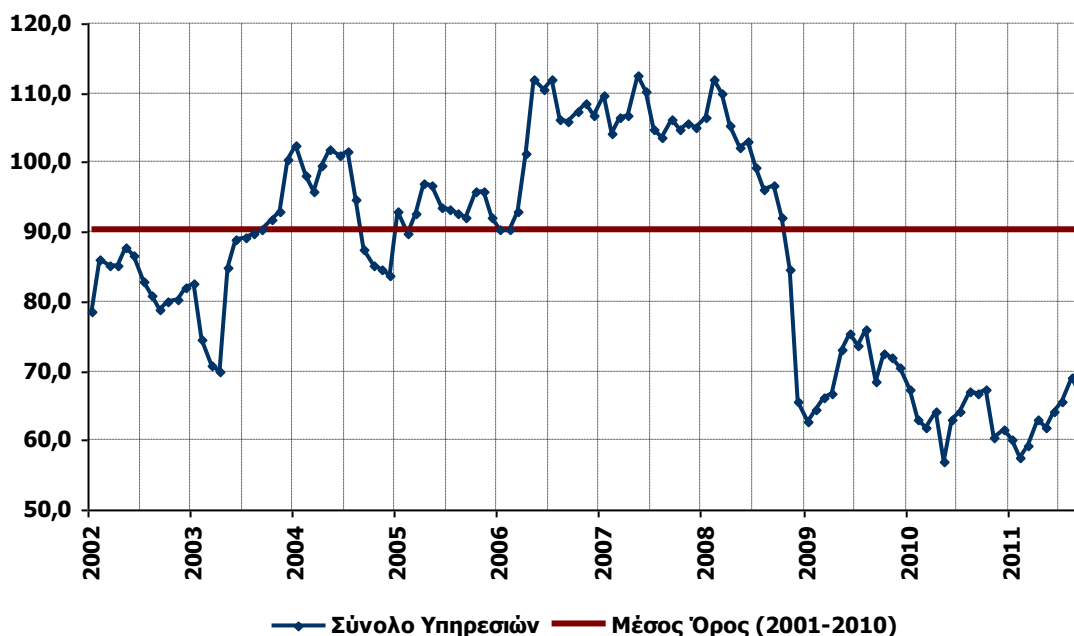
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Υπηρεσίες (1998-2006=100)			Μέσοι όροι								
	Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010			
	56,8	122,5	90,4	103,7	106,6	97,8	70,1	63,6			
	Μάι-10	3 ^ο Τριμ 01									
2010											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
67,2	63,1	61,7	64,1	56,8	63,1	64,1	67,0	66,7	67,4	60,3	61,5
2011											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
60,1	57,5	59,2	62,9	61,9	64,0	65,4	69,1	66,8			

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)

Πηγή: IOBE

Αισθητή είναι η μείωση που παρουσιάζουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες τον Σεπτέμβριο στα **Τουριστικά Πρακτορεία**, με το σχετικό δείκτη να διορθώνει την έντονη άνοδο των θερινών μηνών και να διαμορφώνεται στις 67,7 μονάδες (από 92,2 μονάδες), στη χαμηλότερη επίδοση από τον περασμένο Φεβρουάριο. Όλοι οι επιμέρους δείκτες που συναποτελούν το συνολικό επιδεινώνονται: οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων καταγράφουν σημαντική απώλεια (στις -20 από +19 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ και οι αντίστοιχες για την τρέχουσα ζήτηση ωθούν το σχετικό ισοζύγιο πολύ χαμηλά, στις -40 μονάδες (από -13). Στις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις της ζήτησης, η επιδείνωση είναι ηπιότερη, αν και ο σχετικός δείκτης βρισκόταν ήδη σε δυσμενή επίπεδα (στις -33 από -25 μονάδες). Αισθητή είναι και η άνοδος των αρνητικών προβλέψεων στην απασχόληση του κλάδου από το 40% των επιχειρήσεων, ποσοστό διπλάσιο έναντι της μέτρησης Ιουλίου, ενώ σε σχέση με τις τιμές, το 1/3 των επιχειρήσεων αναμένει πτώση τους και το 7% προβλέπει άνοδο. Τέλος, το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι δεν παρεμποδίζεται η δραστηριότητά τους περιορίζεται ελαφρά

στο 20% (από 25%), με το 36% και πάλι να δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως σημαντικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 19% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 26% την τρέχουσα οικονομική κατάσταση.

Μετά την ιστορικά χαμηλή επίδοση του Ιουλίου, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** ανακάμπτει ελαφρά τον Σεπτέμβριο στις 44,1 μονάδες (από 41,6 μονάδες), αισθητά χαμηλότερα ωστόσο από την ίδια περίοδο πέρυσι (62 μονάδες). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας του δείκτη, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κερδίζουν 5 μονάδες, αλλά παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα (στις -54 μονάδες), ενώ κατά 8 μονάδες ανακάμπτει και ο δείκτης των εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για την τρέχουσα ζήτηση (στις -32 μονάδες). Από την άλλη πλευρά, οι δυσοίωνες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση διευρύνονται περαιτέρω (στις -42 από -39 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ σε πολύ δυσμενή επίπεδα παραμένουν και οι προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου, παρά την ήπια εξομάλυνση του αρνητικού δείκτη. Ως προς τις τιμές, αποπληθωριστικές προσδοκίες εκφράζει το 15% των επιχειρήσεων (από 46%), ενώ τέλος, ένα σταθερό 23-24% των επιχειρήσεων το τελευταίο τετράμηνο δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 21% να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 37% την ανεπάρκεια των κεφαλαίων κίνησης και το 17% την ύφεση και τους λοιπούς οικονομικούς παράγοντες ως τα σημαντικότερα εμπόδια λειτουργίας.

Οριακή άνοδο σημειώνουν τον Σεπτέμβριο οι επιχειρηματικές προσδοκίες στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), με το σχετικό δείκτη να ανακάμπτει για τέταρτο κατά σειρά μήνα και να διαμορφώνεται στις 61,1 μονάδες (από 59,8 μονάδες), κατά 10 μονάδες χαμηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα περσινά επίπεδα. Η τάση στα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας είναι μικτή: η σημαντική βελτίωση στην εκτιμώμενη τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων (στις -18 από -41 μονάδες ο δείκτης) αντισταθμίζεται σχεδόν εξολοκλήρου από τη μεγάλη πτώση της προβλεπόμενης ζήτησης του επόμενου τριμήνου (στις -15 από +4 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ ο δείκτης για τις τρέχουσες εκτιμήσεις της ζήτησης παραμένει σχεδόν στα ίδια επίπεδα (στις -24 μονάδες). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, το ισοζύγιο των προβλέψεων της απασχόλησης του κλάδου κινείται οριακά προς τα πάνω (στις -8 από -6 μονάδες), με το 5% των επιχειρήσεων να αναμένει αύξηση των θέσεων εργασίας και ένα διπλάσιο ποσοστό να προβλέπει μείωση. Τέλος, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν απρόσκοπτη λειτουργία αυξάνεται στο 36% (από 24%), με το 44% να αναφέρει τη χαμηλή ζήτηση ως βασικότερο εμπόδιο, το 8% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 11% τους παράγοντες που συνδέονται με τη δυσμενή οικονομική συγκυρία.

Ήπια υποχώρηση καταγράφουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Υπηρεσίες Πληροφορικής και Ανάπτυξης Λογισμικού**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 47,6 μονάδες (από 53 μονάδες), χαμηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή επίδοση (58,1 μονάδες). Είναι η πτώση στις ήδη αρνητικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους, αλλά και η μείωση στην προβλεπόμενη ζήτηση (στις -38 μονάδες από -24 ο σχετικός δείκτης) που ωθούν το συνολικό δείκτη προς τα κάτω, αφού οι εκτιμήσεις για τη ζήτηση του τρέχοντος τριμήνου καταγράφουν άνοδο κατά 6 μονάδες (στις -

21 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Ως προς την απασχόληση του κλάδου, οι σχετικές προβλέψεις προμηνύουν μείωση στις θέσεις εργασίας, με το σχετικό ισοζύγιο να παραμένει αρνητικό, στις -29 μονάδες. Ο δείκτης των τιμών υποδηλώνει διεύρυνση των προσδοκιών αποκλιμάκωσης, τις οποίες υιοθετεί το 32% των επιχειρήσεων (από 14%). Τέλος, το 1/5 των επιχειρήσεων αναφέρει και πάλι απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 32% να δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το σημαντικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, μία στις τέσσερις επιχειρήσεις την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και μία στις πέντε τους λοιπούς οικονομικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς παράγοντες.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: Σεπτέμβριος 2011

Ελαφρά διόρθωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, μετά από την καταγραφή δύο διαδοχικών, ιστορικά ελάχιστων επιδόσεων τους θερινούς μήνες, τον Σεπτέμβριο διορθώνεται ελαφρά και διαμορφώνεται στις -73,6 μονάδες (από -76,8 μονάδες). **Στο δημόσιο διάλογο του Σεπτεμβρίου κυριάρχησε και πάλι η συζήτηση για την πτώχευση της χώρας, την εξασφάλιση ή όχι της 6^{ης} δόσης του δανείου, αλλά και τις επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις. Αλλά και στο τομέα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και των αποκρατικοποιήσεων, παρά την πλούσια σχετική ρητορική, οι εξελίξεις εξακολουθούν να είναι φτωχές. Έτσι οι Έλληνες καταναλωτές παραμένουν εξαιρετικά ανασφαλείς ως προς την εξέλιξη της οικονομίας, των οικονομικών του νοικοκυριού τους και την ανεργία και μαζί με τους Πορτογάλους παραμένουν οι πιο απαισιόδοξοι στην Ευρώπη. Πάντως στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται σε πτωτική τροχιά, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι τον Σεπτέμβριο, μόλις σε τρεις χώρες (Δανία, Φινλανδία, Σουηδία) καταγράφονται θετικοί δείκτες. Αναλυτικότερα για την Ελλάδα:**

■ Μικρή ανάκαμψη στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών

Οι αρνητικές προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες περιορίζονται τον Σεπτέμβριο, με το σχετικό δείκτη να διορθώνει την ιστορικά χαμηλή επίδοση του Ιουλίου και να διαμορφώνεται στις -66,3 μονάδες (από -70,7). Το ποσοστό των Ελλήνων καταναλωτών που κρίνει ότι το επόμενο διάστημα η οικονομική του κατάσταση θα επιδεινωθεί αισθητά βρίσκεται στο 57%, ενώ ένα 5% αναμένει ελαφρά βελτίωση. Οι σχετικοί δείκτες της ΕΕ και της Ευρωζώνης διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -8,9 και -8,8 μονάδες.

■ Οριακή πτώση στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας

Οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο κινούνται οριακά κατώτερα του προηγούμενου ιστορικά χαμηλού επιπέδου του Ιουλίου, στις -77,5 μονάδες, καταγράφοντας νέο ιστορικά χαμηλό ρεκόρ. Το ποσοστό των καταναλωτών που προβλέπουν ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση παραμένει στο 83%. Οι σχετικοί αρνητικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διευρύνονται στις -26,7 και -27,2 μονάδες αντίστοιχα.

■ Βελτιώνεται η πρόθεση για αποταμίευση, παραμένοντας σε πολύ χαμηλά επίπεδα

Τον Σεπτέμβριο, η πρόθεση για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες ανακάμπτει ελαφρά για δεύτερο μήνα, με το σχετικό δείκτη να φθάνει στις -65,6 μονάδες (από -71,9 μονάδες), παραμένοντας όμως σε επίπεδα πολύ χαμηλά. Το 69% (από 72%) των ελληνικών νοικοκυριών δεν θεωρεί καθόλου πιθανή την αποταμίευση το επόμενο 12μηνο, ενώ ανέρχεται στο 16% (από 14% τον Ιούλιο και 12% τον Ιούνιο) το ποσοστό εκείνων που την κρίνει ως αρκετά ή

πολύ πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη επιδεινώνονται στις -8,6 και -10,6 μονάδες αντίστοιχα.

■ Διάχυτος ο φόβος για την ανεργία, παρά την ήπια βελτίωση

Ο δείκτης πρόβλεψης των καταναλωτών για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες τον Σεπτέμβριο βελτιώνεται ήπια για δεύτερο κατά σειρά μήνα, παραμένοντας όμως ο πιο δυσμενής από τους υπόλοιπους δείκτες (στις 85 από 88,2 μονάδες). Η συντριπτική πλειονότητα των ελληνικών νοικοκυριών αναμένει σε ποσοστό 81% (από 85%) και πάλι αισθητή άνοδο της ανεργίας εντός 12μήνου, ενώ ένα 2% αναμένει ελαφρά μείωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αυξάνονται αισθητά στις +32,1 και +29,8 μονάδες.

■ Ελαφρά άνοδος και της πολύ χαμηλής πρόθεσης για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών, κλπ.) ενισχύεται ήπια τον Σεπτέμβριο, με το σχετικό δείκτη να παραμένει όμως χαμηλά, στις -66,1 μονάδες (από -71,3). Το ποσοστό των Ελλήνων καταναλωτών που προβλέπει ότι θα πραγματοποιήσει λίγο ή πολύ περισσότερες δαπάνες αυξάνεται στο 10% (από 8%), ενώ το 74% δηλώνει ότι θα προβεί σε λίγο ή πολύ λιγότερες δαπάνες. Οι σχετικοί ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώνονται στις -25,1 και -24,3 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη.

■ Μικρή ενίσχυση των πληθωριστικών προσδοκιών

Τον Σεπτέμβριο, εντείνονται οι πληθωριστικές προβλέψεις των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες, με το σχετικό δείκτη να κερδίζει σχεδόν 3 μονάδες και να διαμορφώνεται στις 36,0 μονάδες. Το 27% των καταναλωτών (από 21%) αναμένει άνοδο τιμών με τον ίδιο ρυθμό, ενώ ένα 20% (από 16%) κρίνει ότι οι τιμές θα παραμείνουν αμετάβλητες. Οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί μέσοι όροι διαμορφώνονται στις 24,9 στην ΕΕ και 25,3 στην Ευρωζώνη.

■ Μικρή μείωση του ποσοστού εκείνων που δηλώνει ότι «έχει χρεωθεί»

Σχετικά με την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τον Σεπτέμβριο, το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που κρίνει ότι έχει αυξήσει λίγο ή πολύ την αποταμίευσή του παραμένει στο 16-17%, ενώ και το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» διαμορφώνεται εκ νέου στο 59-60%. Τα νοικοκυριά που αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους παραμένουν στο 11%, ενώ το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι έχουν χρεωθεί, υποχωρεί περαιτέρω στο 11% (από 14% τον Ιούλιο και 17% τον Ιούνιο).

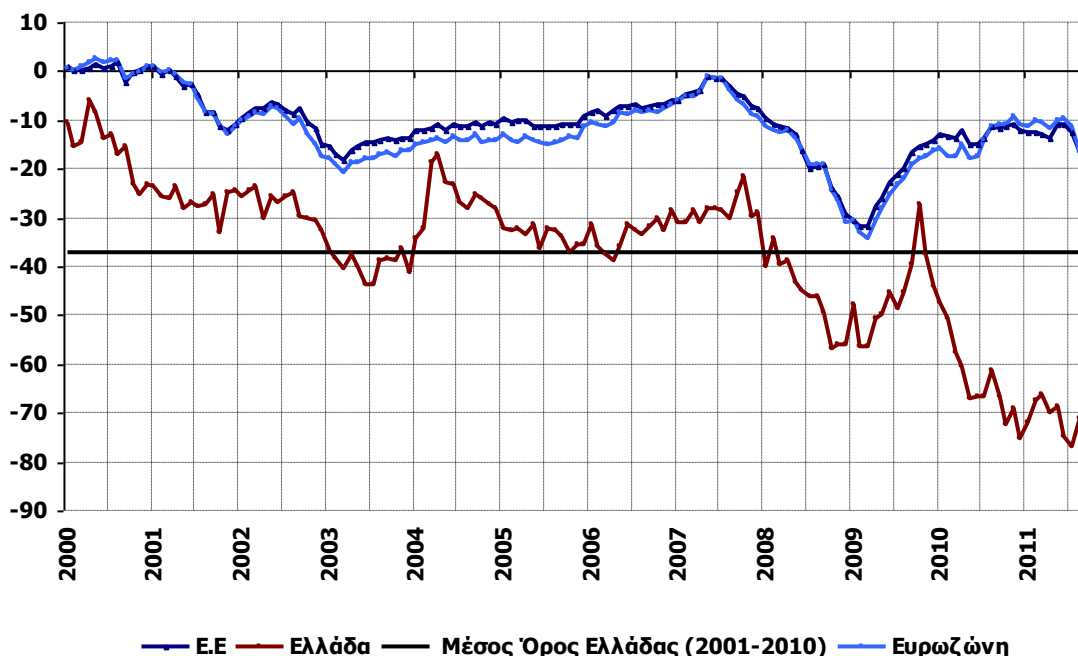
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010				
ΕΕ-27	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-12	-7,5	-4	-17	-23	-13				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13	-9,0	-4,9	-18,1	-24,7	-14				
Ελλάδα	-76,8 Ιούλ-11	-16,9 Απρ-04	-37	-33,3	-28,5	-46,0	-45,7	-64				
2010												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-13,0	-13,4	-13,8	-12,2	-14,9	-14,9	-13,8	-11,2	-11,6	-11,5	-11,0	-12,1
Ευρωζώνη	-15,8	-17,4	-17,3	-15,0	-17,7	-17,3	-14,0	-11,4	-11,0	-10,9	-9,4	-11,0
Ελλάδα	-47,2	-50,5	-57,5	-60,6	-66,9	-66,8	-66,5	-61,3	-66,8	-72,4	-69,0	-75,4
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-12,6	-12,4	-12,8	-13,9	-10,7	-10,9	-12,4	-16,8	-19,1			
Ευρωζώνη	-11,2	-10,0	-10,6	-11,6	-9,9	-9,7	-11,2	-16,5	-19,1			
Ελλάδα	-72,1	-67,3	-66,2	-70,0	-68,5	-75,0	-76,8	-71,2	-73,6			

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις τους για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού εκείνων που προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

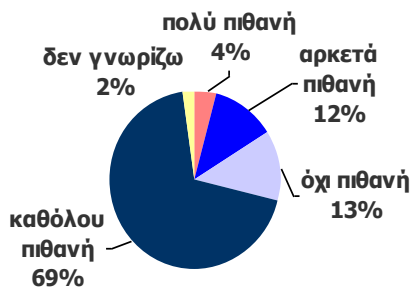
Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

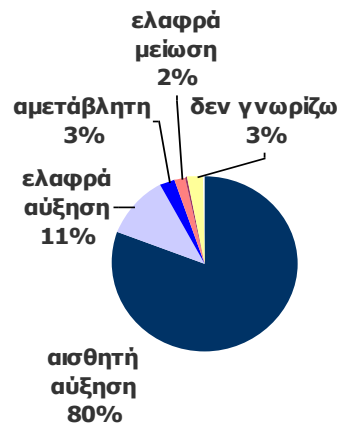
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

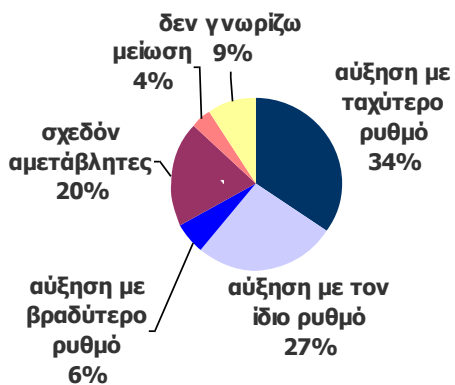

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

M/A

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Πηγή: IOBE